

При цьому, не усі новини є гнітючими. Дослідження показують, що окремі норми та практики в університетах, такі як кодекс честі, можуть суттєво вплинути на поведінку студентів, ставлення до навчання та їхні переконання.

Саме тому пропонується усім колегам у сфері вищої освіти займатися цими питаннями, читати відповідну літературу, проводити семінари та вебінари.

Усі ми – викладачі, адміністратори, студенти, піклувальники, небайдужі випускники – несемо відповідальність і не повинні триматися осторонь. Підвищення рівня академічної доброчесності студентів має бути нашим найвищим пріоритетом в університетах.

Т. О. Петухова

ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ НУЛЬОВОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ДО ПЛАГІАТУ

Знання про плагіат – це один з основних аспектів навчання студентів. Вже з 1-го курсу викладачам потрібно виховувати у студентів нульову толерантність до плагіату як до навмисного, так і до ненавмисного.

Сучасні дослідження видів плагіату за серйозністю та частотою дозволили науковцям скласти ранжування його видів: повний плагіат, фальсифікація даних, прямий плагіат, самоплагіат, плагіат з перефразування, невідповідне авторство, клаптевий плагіат та випадковий плагіат.

По-перше, плагіат це порушення статті 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [1] та статті 42 Закону України «Про освіту» [2]. Вже само усвідомлення того, що порушення Законів України є неприпустимим та несе невідворотність покарання, має бути головним запобіжником плагіату. По-друге, порушуючи закон, студент порушує фундаментальні основи суспільного життя, що є неприпустимим і з морально-етичного боку особистості та майбутнього фахівця. По-третє, на перший погляд, нешкідливий академічний плагіат породжує подібні дії в подальшому житті й токсично розповсюджується на все суспільство, поглинаючи бюджетні кошти, та створює атмосферу корумпованості та кумівства. Таким чином від цього втрачає українське суспільство в цілому.

Слід зауважити, що боротьба з плагіатом починається саме з професорсько-викладацького складу університету. Наприклад, Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності передбачають «отримання викладачами таких компетентностей, як вміння планувати і проводити навчальні заходи, які ефективно допомагають студентам уникати плагіату» [3]. Крім того, «викладачам необхідно знати, як складати завдання і екзаменаційні білети,

щоб завдання не орієнтували студентів плагіатити, ... а викладачам вміти виявляти випадки плагіату у текстах студентів» [3].

Також, необхідно звернути увагу на рекомендовані компетентності з академічної доброчесності, що має набути студент: «діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; самостійно виконувати навчальні завдання; коректно посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей; усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності; оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами та інші» [3].

Список використаних джерел

1. Закон України від 23.12.93 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.

2. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html>.

3. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>.

О. Д. Стешенко

ПРОБЛЕМА ПЛАГІАТУ У РОБОТАХ СТУДЕНТІВ

Проблема плагіату в студентських роботах існувала завжди, але набула масового характеру в процесі користування інтернет-ресурсами. На жаль, плагіат охоплює навіть тих студентів, яким він за всіма показниками з навчання не має бути властивим.

Багаторічні спостереження дають змогу виявити найбільш актуальні причини появи плагіату у студентів:

1) відсутність знань елементарних правил цитування. Слід підкреслити, що далеко не всі студенти розуміють значення терміна «плагіат» і не знають, як його уникнути, застосовуючи коректне цитування авторського тексту. Багато студентів (особливо молодших курсів) впевнені у тому, що коли вони скопіювали чужу думку і внесли її у свою роботу, то це ще не є плагіатом. Робота з авторським текстом потребує часу, терпіння і практики дотримання умов цитування. Але сучасна концепція освіти не виділяє додаткового часу на формування компетенцій для написання студентських наукових робіт. Тобто передбачається, що студенти мають володіти цими навичками із самого початку навчання, але фактично цього не відбувається;